

Cuba rejsen 2012 - Rejsedagbog nr. 2

Lørdag d. 3. marts 2012.

Kjesten: Morgenmaden i vort Casa Particulare (B&B) var flot anrettet med friskpresset juice, lækker frugtcocktail, te/kaffe/kakao, omelet og brød. Ved 9-tiden var vi klar til at indtage Trinidad. Gik i retning af Plaza Mayor. I et af nabohusene stod folk i kø for at komme ind i købmandsbutikken. Besøgte Historisk Museum, som giver et godt indblik i den hæmningsløse ødselhed, 1800-tallets overklasse levede, i samtidig med den mishandlede slaverne på sukkerplantagerne. For at komme op i et tårn med 360 grader udsigt over Trinidad, skulle man tage et lille stykke rødt stof, som jo selvfølgelig måtte afleveres, da vi kom ned igen. Da der kun var den samme ad- og udgang til tårnet, undrede det os ret meget. Måske et udslag af cubanernes behov for kontrol. De første kuglepenne blev udleveret, da vi kom ud fra museet. Først forstod jeg ikke, hvad den unge pige sagde til mig. Efter at have vendt mig om, kom jeg i tanke om, at det nok var kuglepenne (boli), hun bad om. Merete havde heldigvis taget nogen med, og glad blev hun og en ung gut over de to kuglepenne. Ved siden af museet var der en lille "turistfælde-gade" med udsalg af alskens cubansk fremstillede ting og sager. Mange flotte broderede duge især.

Besøg på Museo de la Lucha contra Bandidos (kamp mod banditter). I en tidligere kirke er et museum fyldt med billeder af langskæggede krigshelte fra revolutionen samt adskillige våben, et skib og en gammel russisk lastbil. Der findes også en stump af et amerikansk U2-spionfly, som skulle have været skudt ned under Cubakrisen i 1962.

Foto: Flemming ved stumpen af U2 flyet.

På museet fik jeg opklaret, hvad "vores" træ med de smukke orange blomster hedder. Der var nemlig adskillige postkort med dette træ: Flamboyan. Her i Trinidad tales ikke så meget engelsk som i Havana, så det er absolut en fordel at kunne blot et minimum af spansk. Min lille røde lommeordbog bærer nu også præg af at have været båret rundt med varme hænder i timevis; men rart at have den tæt på.

Foto: Udsigt mod vest fra tårnet ved Museo de la Lucha contra Bandidos.

Mange forskellige muligheder for fotos i byen – gerne mod betaling: Mand med hane på hovedet, mand med cigar, mand med leguan på håret etc.

Da det endelig lykkedes os at finde en bank, havde den lukket kl. 11.00. Vi turister havde jo ikke lige tænkt på, at det var lørdag!!! I et nærliggende hotel fik vi vekslet lidt euro til samme kurs, som på hotellet i Havana. Ved Parque Céspedes sad både turister og cubanere og slappede af i skyggen under den store kroneformede pergola. Gåturen tilbage til Plaza Mayor gik gennem halvøde, meget slidte og varme gader/stræder. Der blev kigget ind til mænd, der spillede skak og lynskak. Fidel Castro sætter stor pris på skakspillet, så der undervises for øvrigt i dette spil i skolerne. Vi mødte også en transportabel urmager: Et lille glasskab på et stativ foran en stol – hokus-pokus så har man en urmagerbutik. Bent og Merete havde hørt om en restaurant på 1. sal i et bestemt hus ved Plaza Mayor. Den eksisterede ikke længere; lidt længere nede af Simon Bolivar (gaden vi bor i) fandt vi en restaurant med hyggelig gårdhave til indtagelse af sandwich og salat. Inden vi returnerede til vor B&B, gjorde vi storindkøb af vand. I vor siesta med dagbogsskrivning nød vi endnu engang udsigten til det ret store og smukke træ med et hav af julestjerner. Vi færdiggjorde vort rejsebrev nr. 1, og forsøgte derefter på nærliggende internetcafé at få det sendt pr. mail, uden held. Vi kunne hverken bruge USB-stick eller trådløs net. De henviste os til telekontor, der heller ikke kunne hjælpe. Efter forespørgsel hos 2 hoteller, hvor vi fik det samme svar, nemlig at de kun havde tilladelse til at lade registrerede gæster benytte internet, opgav vi dette projekt for en tid.

I stedet fandt vi vort badetøj frem og kørte til Playa Ancon. Desværre var denne strand ikke så stor en oplevelse, som vi havde håbet ud fra beskrivelser og postkort. Der var en meget kraftig brænding, og det var sjovt at stå i den, men svært at stå fast. Det var dog ikke nemt at komme helt ud. Kun Flemming og Bent forcerede de store bølger. Vi hyggede os en times tid i den sidste sol på dagen fra ca. 5 – 6. Vi så en lille krabbe, der absolut ville væk fra vandet, ikke tilbage. Vi har hørt om at krabberne i dette område senere på måneden kravler på land, over veje etc. for at lægge æg. Måske var denne lille krabbe én af de første af en million-hær.

Den lille krabbe

Herefter ville Flemming gerne til Trinidads havneby, Camida. Men denne by var en yderst trist oplevelse. Her har garanteret summet af liv tidligere. Triste, triste, triste huse – stort forfald. Vi kørte ”hjem”, og fik bilen sikkert parkeret i gården. Aftensmaden blev indtaget i et meget nærliggende spisested på en tagterrasse. Monte y Mar. På et tidspunkt var vi de eneste gæster, og der kom et lille orkester op for at spille for os. For at sige det pænt, var det ikke altid, de ramte de rigtige toner, og jeg må også indrømme, at den aldrende stemme af ”the leading voice” absolut ikke var spændende. Selv om vi ikke nød musikken gav vi dem et par CUC. Til gengæld gav restauranten os et par smågaver: Merete og jeg fik en lille fin plastik-blomst, og Bent og Flemming fik en cigar. De nægtede dog at fyre den af!! Før, under og efter maden hyggede Bent og Flemming sig med at fotografere den flotte måne på den helt klare sorte himmel. Aftenen udenfor huset sluttede på ”musikpladsen” med en daiquiri. Smagen var ikke så god som i La Floridita i Havana, om det så var fordi den her blev serveret i plastikkrus frem for de rigtige glas, skal være usagt. – Endnu en fotoforevisning med mange billeder fra en dag med mange oplevelser.

Søndag d. 4. marts 2012.

Bent: Morgenmaden var en tro kopi af gårsdagens morgenmad, dog var der friskpresset guayaba. I går havde vi fået at vide at mange restauranter holder lukket om søndagen, så vi blev anbefalet at bestille mad i "vores lille hjem". Som sagt så gjort, vi blev tilbudt forskellige muligheder og besluttede os for languster. Vi startede dagens udflugt i retning mod Cienfuegos. Første mål var den botaniske have (Jardin Botanico). Vi kørte den første tid langs kysten, og kom forbi nogle meget store bassiner, hvor der indvindes salt fra havvandet. Vi var fremme ved haven kl. 10:00, og betalte 10 CUC i entre. Bilen kunne parkeres gratis, meget usædvanligt i dette land. Først gik vi ind i et overdækket hus, og så et væksthus bl.a. med kaktus, orkideer og mange arter, som vi har i stuevinduerne, bare meget større. På vej ud blev vi heldigvis "overfaldet" af en guide, han tilbød at følge os rundt i haven og vise og fortælle alt om træerne til os for 10 CUC pr. time. Han talte et fint engelsk, og tilbød blandt andet at vise os kokain træet. Så vi takkede pænt ja. Vi så Hibiscus træer med meget store blomster. Vi så også et manahu træ, hvis saft er antiseptisk. Che Guevara led af astma, han blev hjulpet ved at drikke te, som var lavet af blade fra dette træ. Guiden fik øje på et par tårnfalke (Cuban Cucu). Han var dybt betaget, da han så de

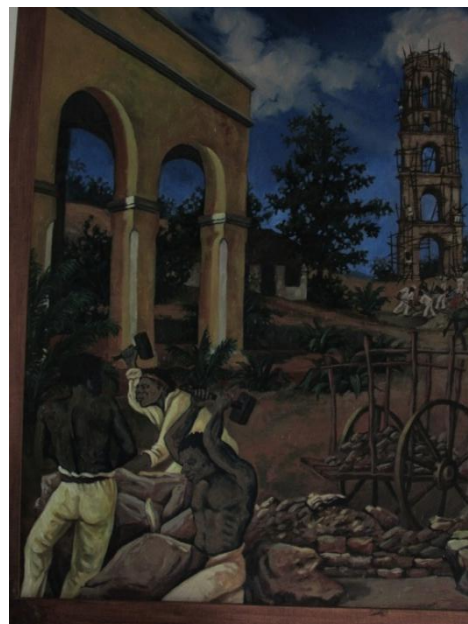
Kongepalme, Cubas nationaltræ.

billeder, vi fik i "kassen" af fuglene. Vi så nogle meget små orkideer, guiden kaldte dem airplants, de sad på træerne, men var ikke snyltere. De små orkideer har kun blomst og rødder, ingen blade. De ernær sig kun ved "luft og vand". Vi så meterlange eksemplarer af nattens dronning, som snyltede på træerne. Vi kender godt nattens dronning, og som navnet siger, så blomstrer den kun én nat, hvorefter blomsten går til. Vi så mango træer, ficus benjamin (et stort træ på 47 år –vi kalder den stuebirk) og et tyggegummitræ. Bambus var 15-20 cm i diameter, mange meter høje, og vokser mellem 25 cm og en meter pr. dag. En hel afdeling af haven var fyldt med palmer, 300 arter i alt, hvoraf ca. 100 findes i Cuba. Vi så Cubas høje nationaltræ, kongepalmen (Royal Palm). Et spøjst træ var aftershave træet, hvis blade duftede som aftershave, når man krøllede og gned bladene mellem fingrene. Vi vadede rundt i skovbunden, mellem blade og kvas, fik på spørgsmål at vide, at der er slanger i Cuba, men ingen giftige. Lynhurtigt efter kunne guiden vise os en forladt slangeham. Så kom vi frem til Cocotræet, hvis blade og dollar-sedler har det tilfælles, at de lyder ens, når man krøller dem. Kokotræets blade bruges til kokain. Vi fik nogle nødder, som viste sig at have egenskab som sæbe. Vi kvadrede dem i hænderne og dyppede dem i vand, og så skummede det dejlig og hænderne blev helt rene. Vi betalte guiden 15 CUC, og tog afsked med ham. Lidt efter kaldte han på os, vi skulle komme og se, da han havde observeret en kolibri. Vi ventede lidt, men det lykkedes ikke at få et ordentlig billede af den, da den svævede rundt højt oppe ved nogle snylteplanter i et træ. Inden vi forlod parken, drak vi friskpresset lemonsaft i restauranten. Vi kørte derefter til Cienfuegos, hvor vi længst mod syd på strandpromenaden fandt en udendørs restaurant, hvor vi med dejlig udsigt kunne nyde frokosten. Vi købte rejer med stegte bananer. De bliver stegt lige som chips, får et drys salt på og smager rigtig dejligt. Det må være helt anderledes bananer end dem vi får hjemme. Vi tog nogle billeder af Palacio de Valle, et tidligere privat hus, men som efter revolutionen nu bruges til italiensk restaurant. Vi måtte gerne mod betaling (2 CUC) gå indenfor og tage billeder, men nøjedes med at snig fotografere lidt i indgangspartiet..

Frokost med udsigt ved Cienfuegos.

Så kørte vi tilbage mod Trinidad og gjorde holdt ved Rio Hondo, hvor der ved en strand af gammelt koralrev var nogle gode vue med sprøjt fra de indkomne store bølger. Der lå en lille militær udkigspost, men de tog ikke notits af os. Vi fortsatte øst på til sukkerdalen Valle de Los Ingenios. Dalen var Cubas største produktionssted for sukker i 1700 og 1800 tallet. Der arbejdede op til 12.000 slaver på de 40 sukkermøller med at producere sukker. Midt i området er der et 45 meter højt tårn, herfra kunne man holde øje med arbejderne og slå alarm på den store klokke, hvis nogen forsøgte at stikke af. På vej tilbage til bilen lod vi os overtale til at købe et par håndbroderede hvide duge, 5 CUC pr. stk., og oven i handelen fik vi et kæmpe smil og knus af damen, som havde lavet dem. Kjesten fik afsat en stor del af de medbragte kuglepenne. Den første til en lille pige, hun havde fotograferet. De næste til en dreng og hans mor, og de sidste til en hob af kvinder, der dukkede op for at fortælle, at de også havde børn derhjemme. Beriget på flere måder kørte vi hjem til vores lille private Casa Sara Vi var hjemme ved sekstiden.

Arbejdere ved sukkermøllen

Mandag d. 5. marts 2012

Km tælleren stod på: 149.751 km

Merete: I nat blæste det rigtig meget, og vi var oppe et par gange i løbet af natten for at lukke klaprende døre og vinduer. Inden morgenmaden afregnede vi værelser, morgenmad, menuer mm. med Casa Sara. I alt for os i 3 dage 287 CUC. Sara havde egentlig rigtig travlt med at vi skulle videre, så hun kunne få gjort rent, inden hun om ca. 4 timer skulle modtage nye gæster. Vi havde været fint tilfredse med opholdet, og stedet kan klart anbefales.

Inden vi kørte ud af Trinidad, skulle vi have bilen tanket op (67 CUC). På vej ud af byen måtte vi holde tilba-

ge for en ged med sit næsten nyfødte kid, navlestrengen var kun lige akkurat tør. Efter lidt kørsel kom vi til et meget smukt, højtliggende udsigtspunkt, ca. 550 m over havet, i kraftig blæst. Smuk udsigt til Trinidad og et bjergområde med mange kaktusser og agaver. På vores videre tur var der rigtig mange hårnålesving, og vi var på jagt efter at se vilde engletrompeter i Topes de Collantes, men vi så kun nogle få stykker vokse i hækkene. Måske skulle vi have været med på en udflugt. Der holdt flere lokale busser, som så ud til at skulle ud i området, og vi mødte flere familier med vandrestave, så vi blev enige om, at de mange engletrompeter nok ikke kunne findes af os turister. Det højeste punkt var i 828 m. På vej op kørte vi flere gange i første gear, ikke på grund af stigningen, men vejen var så ujævn, at hvis man kørte hurtigere kunne man ikke bevare "fodfæste". På vej ned ad bjerget, observerede vi endnu engang nogle totter på el-ledningerne, og nu var vi ikke længere i tvivl om, at det var orkideer, også nogle, der snart ville komme i blomst. Så fik vi problemet fra forleden løst. Bare kig på billederne, sjovt ikke!!!!

Til venstre, spirende orkideer på el kabel, til højre en enkelt anderledes orkide på el kabel.

På vej ned ad bjerget var der rigtig mange bregner i alle mulige størrelser, dog ikke så store som i New Zealand. Vi så også rigtig meget Nilgræs (den har vi begge haft som potteplante). Desværre var det en dag med mange skyer, så udsigten til den opdæmmede sø, El Salto de Hanibanilla, var ikke helt så smuk, som hvis solen havde skinnet. Vejen vi kørte på var nogle steder under reovering, men på vej nedad var den meget hullet, så BUMP, BUMP. Vi så en flot fugl sidde på en el-ledning, og måske så vi en kolibri flyve forbi. Pludselig var der et stykke nyasfalteret vej, det var en svir at køre på. Det er lidt sjovt at se, at hvor der er sat hegnspæle op, er der nogle af dem, der begynder at skyde og blive til nye små træer. Her gik der nogle mænd og satte pigtråd op, hvorefter der skulle plantes kaktushæk af den slags, vi kalder cowboykaktus. Vi har flere gange set, at disse kaktushække bliver klippet. Vores guide i botanisk have fortalte forleden, at man blot sætter disse afklip på en række, og så skyder der en ny hæk.

Da vi kom til kontrolpunktet i Jibacao, ville Flemming have nogle billeder af kontrolpunktet. Han måtte gerne tage billeder af deres hus og dekorationerne og af Che. Vi havde forinden på bagsædet sagt NEJ, da man generelt ikke må tage billeder af politi og militærinstallationer i Cuba. I det hele taget møder vi ret ofte kontrolpunkter, men som regel gider de ikke kigge på os. De kan jo på nummerpladen i god afstand se, at vi er turister.

Lidt senere mødte vi et oksespand med et stort hølæs, og her fik vi et par gode billeder.

Oksespand med hølæs.

Vi så et skilt, hvorpå der stod: "For fædrelandet eller døden vil vi sejre". I Manicaragua så vi mange små gartnerier med mange forskellige afgrøder.

Vi oplevede også nogle cowboys, som var ved at flytte et par okser (tyre) fra en mark på den ene side af vejen til den anden side. De ville ikke helt makke ret, så trafikken måtte lige holde tilbage.

Vi kørte ind på autopistaen ca. 20 km før Santa Clara i retning mod Camagüey, og ret hurtigt herefter begyndte det at støvregne, og der var mange tunge skyer. Pludselig endte Autopistaen, og da vi drejede fra, så vi et spisested, men da vi ikke kunne kommunikere og forstå spisekortet, kørte vi videre. I Taguascu fandt vi et pizzeria, hvor vi fik 4 mixede pizzaer, og vi kunne kun få lokalt vand og saft, så det var helt ok, at vi gik over til købmanden efter cola. Det undrede os, at de 4 pizzaer kostede 30 CUC, men det viste sig, at det var lokale penge, så på 10 CUC, fik vi 200 lokale penge tilbage, dvs. vi spiste for ca. 2 CUC. Det var ikke turens bedste måltid. Toilettet var totalt ubrugeligt!!!! Da vi kørte derfra ville GPS'en have os ud af en grusvej, hvilket vi hurtigt opgav, og fulgte ellers efter nogle af de store lastbiler, og så var vi på rette vej. På et tidspunkt var vi nødt til at finde et fint toilet til mænd med udsigt til en lille banan plantage. Vi kom sørme også igennem Florida, og her var Punto de transportation = rutebilstationen. Der var rigtig mange mennesker, der ventede på de lokale busser. Lidt senere kom vi forbi en sukkerrørssnitte, så vi vendte for at se, hvad de lavede, men det viste sig at de var færdige med projektet, så vi tog i stedet billeder af et par store termitbo på et par af hegnspælene. Vi havde desværre regn på det meste af turen.

Ved 17-tiden ankom vi til Grand Hotel (5 etager) i Camagüey. Vi fik nogle meget store, flotte værelser. Herefter gik vi ud i byen for at finde en internetcafe, en bank, en købmand og vores bil, som hotellet havde parkeret. Internet havde vi ikke held med. Herefter gik vi lidt rundt i byen. Vi mødte en døvstum mand, som fik en af vores lokale penge (50 pesos), så han blev vældig lykkelig. Langt om længe fandt vi endelig et cafeteria, men dagens ret var der nu ikke noget at råbe hurra for, og det var også lidt koldt at sidde udenfor i blæsten. I hotellets bar fik vi en mojito, inden vi gik op på vores værelse og kiggede dagens billeder mens vi nød en Cuba Libre.

Tirsdag den d. 6. marts 2012

Km tælleren stod på: 150.085 km

Kjesten: Lidt før 9 satte Bent tænding på bilen efter længere palaver: nogen tiggede efter tøj og andet uforståeligt, Flemming købte en CUC og en Peso-seddel med motiv af Che Guevara fra nogle unge fyre, og vi udleverede et par kuglepenne til et par unge cykeltaxa-gutter – alt foregik i positiv stemning. Bilen havde det for øvrigt fint efter den betalte overvågning på 2 CUC. Det var noget af et puslespil at få bilen ud af byen: i én af gaderne var der absolut ikke meget plads. Flemming måtte ud og dirigere, og de iagttagende cubanere kom med mange anerkendende kommentarer. De labyrintiske gader i byen var for øvrigt designet til at forvirre pirater i fordums dage. Kørslen foregik snirkende ad mange smalle ensrettede gader, som endelig førte til en "boulevard" (en almindelig bygade i DK). Før vi sagde farvel til den meget slidte og fattige by med en meget venlig lokal befolkning, gjorde vi holdt ved et mindesmærke for Ignacio Agramonte. Han er Camaqüey's store helt. Han var kvægavler og leder af oprøret, der ikke viste spanierne nåde i 1868 på slagmarken, men som skrev lange følsomme kærlighedsbreve til sin hustru. Camaqüey er kendt for produktion af lerkrukker, og ved udkørslen fik vi et godt billede af nogle af disse store krukker.

Den første del af vejen mod Bayamo var ret fin. Det skulle der godt nok ændres på senere, hvor der både blev "vaskebræt" og store huller, som krævede mange undvigelsesmanøvrer fra chaufførens side. Vi fik en ret kraftig regnbyge, og det var for øvrigt lige efter, vi havde set en lastbil-bus (guagua) af mange mennesker i et lad uden presenning. De må være blevet ret gennemblødte. Herefter blev vejret langsomt bedre. Da vi nåede til Bayamo, skinnede solen smukt, men der blæste stadig en voldsom vind. De høje kongepalmer fik også "turisthår" lige som os.

På turen gennem Cuba har vi observeret mange "reklame-plakater". Disse meget store plakater langs vejene er blot ikke kommercielle plakater. De bringer forskellige revolutionære udsagn eller citater som f.eks. "Vas bien Fidel" (går det godt Fidel). Denne sætning/dette spørgsmål sluttede Che Guevara altid sine breve til Fidel Castro i sin tid i Bolivia. Andre udsagn kunne være "vore helte vender tilbage"

Reklameplakat med el commandante (Che Guevara)

Ved byen Marti så vi en asfaltfabrik. Den så faktisk noget ubrugelig ud, men da der sad en vagt ved porten, kunne det jo godt være, den stadig er operativ. Man kan så også sige, at der er voldsom meget brug for asfalt over hele landet. Vi kørte over en slange på ca. en meters længde. Det var faktisk synd, da den jo ikke havde gjort os noget, men nu blev der da mad til en af de utallige gribbe, vi ser overalt. I nærheden af Las Tunas så vi en grib ved siden af vejen, og den var ved at fortære en trafikdræbt hund. Vi ville gerne have et billede af den på nært hold og håbede på, at den måske ville vende tilbage til sit bytte, så vi blev siddende i bilen. Det var dog for fristende for en ældre cubaner at se os der; han måtte fortælle os en masse, også noget om, at vi kunne købe rom lige i nærheden. Det meste af snakken, Flemming og han havde, var ret morsom at overheøre. Det kan blot siges, at det ikke var særlig klog snak. Flemming snakkede engelsk, han spansk, og om de snakkede om det samme, skal være usagt. En betonblander, vi overhalede, var vist en "arv" fra Egypten. Der stod stadig et firmanavn på både engelsk og arabisk bag på den.

Vi havde kørt forbi mange marker af sukkerrør. Endelig fik vi et billede af disse høje, højtydende planter.

Ikke langt fra "vores" sukkerrør så vi et renoveret tog af den slags, der tidligere transporterede sukkerrør.

Flemming mente på et tidspunkt at have set flamingoer på en meget våd mark. Vi bakkede et stykke vej. Fuglene viste sig dog at være smukke traner, men desværre ikke flamingoer. Vi har jo set rigtigt mange bananer i Cuba. Som hovedregel kan man sige, der er to slags bananer. Små søde bananer til at spise direkte af skrællen og så en grøn fyldig og tæt banan, man skræller, snitter i tynde skiver, steger, drysser med salt og serverer som pommes frites. De smager bare rigtigt godt!! – For et par dage siden havde vi købt en klase af de små bananer. Nu var vi løbet tør og kort før Bayamo købte vi stort ind igen.

Flemming i udkanten af en mark med sukkerrør

Lidt før kl. 2 ankom vi til hotellet i Bayamo. Efter indcheckning gik vi ud for at finde noget frokost. Vi bor lige ud til Revolutionspladsen, som nok er én af de mest velholdte pladser i Cuba. På hjørnet valgte vi (forkert – forkert- forkert) et spisested med døgnservering af hamburgers. Vi kunne ikke selv vælge bord, og vi iagttog, at der blev fyldt op indefra; ikke noget med at vælge sit eget bord!! Vi havde for øvrigt også selskab af mange fluer. Der var ikke noget spisekort. Intet valg, der var hamburgers eller hamburgers! Mht. drikkevarer kunne vi vælge mellem mælk eller en form for lokal cola med ret meget vanilla-smag. Maden var bare ret ringe. Den første mundfuld var ok, men..... øh Godt vi ikke skal spise der hver dag! Hele herligheden kostede 2 CUC i alt. Bagefter ville vi have turens første is. Det syntes vi nok, vi kunne fortjene efter denne frokost. Det første sted, vi spurgte, fortalte os, at is var udsolgt. På turistkontoret kunne de bl.a. fortælle os, hvor vi kunne købe is. Vi nåede dog aldrig helt hen til den fine is-butik på strøget, inden vi fra en gadehandler købte en is pr. person til ca. 25 øre for én kugle! Og den smagte godt.

På revolutionspladsen ville Flemming have et billede af Merete foran en skulptur af frihedskæmperen Peruchó Firuero, som i 1868 komponerede den cubanske nationalsang. La Bayamesa. Merete trådte et skridt op på kanten omkring statuen. En meget venlig dame skyndte sig hen for at fortælle, det måtte man altså bare ikke. Heldigvis blev Merete ikke arresteret. Nogle store skolebørn tog mod til sig og sagde nogle enkelte engelske sætninger til os som f.eks. "What's your name" og "Good afternoon". Når vi svarede dem, blev de helt fjantede. Her i denne by er der turister, men de er ikke så fremtrædende, som i de øvrige byer, vi har besøgt. Vi er kommet lidt mere østpå, væk fra turiststrøget. Vi ville gerne have besøgt kirken, hvor der skulle være et murmaleri med velsignelsen oprørernes røde fane i 1868. Først kl. 7 åbnede kirken, dvs. det var blot et sidekapel. Men der var til gengæld også meget guld-udsmykning. På kirkepladsen blev den cubanske nationalsang afsunget for første gang i 1868. Det var før det i 1869 gik galt i krigen mod spanierne. Denne by er for øvrigt ret ny, da folkene i Bayamo valgte at brænde byen af i stedet for at lade fjenden få glæde af den efter et sviende nederlag.

Eftermiddagen sluttede med sol og afslapning på terrassen. Kl. 18.00 afspillede nationalsangen på revolutionspladsen, det viste sig at denne afspilning skete hver 6.time. Denne aften skulle vi have kompensation for den ret ringe frokost både mandag og tirsdag og den ret gastronomisk mangelfulde middag mandag aften. Flemming havde i Lonely Planet's guide om Cuba læst, at La Bodega serverer god mad. Vi ville gøre et forsøg. Maden var fortrinlig, den afkølede spanske rødvin meget velsmagende og den specielle cubanske kaffe med en skefuld honning absolut værdig som afslutning på middagen. Ved nabobordet sad et par fra Melbourne. De var vældigt hyggelige at snakke med. De kunne fortælle os lidt om Baracoa og vi kunne fortælle dem om Havana. En smuk ung pige spillede guitar og sang i restauranten og mod sædvane var musikken på et lydæssigt ok niveau. Hun sang smukt, og Flemming bad hende om at synge den cubanske nationalsang. Den gik direkte over i sangen om Che. Jeg optog disse to på video, så vi har et godt minde derfra. Traditionen tro skulle vi have en drink efter maden. I dag gik turen til baren Havana Club på gågaden. Vi ville have et par mojitos, men det kunne vi ikke få. Muligvis var de løbet tør for mynte, og så er det jo umuligt at lave mojito. Derimod fik vi hver en daiquiri. Den var lige så god, som den vi fik på Hemmingways stambar i Havana, og så kostede den kun en sjettedel. Hvis man kunne holde ud at spise de hamburgere, vi fik til frokost, ville man kunne få råd til rigtigt mange is og daiquiries herude østpå ☺.

Dagens fotohøst blev igen gennemgået hjemme på hotellet

Onsdag d. 7. marts 2012.

Bent: Det blev en meget varm nat, vi vågnede ved 4 tiden og tændte for vores aircondition lidt, inden vi kunne falde i søvn igen. Vi stod op lidt før vanlig tid, jeg fik lavet backup af vores foto, og backup af gps'ens optegnelser. Vi får lavet et fyldestgørende track over vores rejse, så vi bør kunne genfinde alle steder på Google Earth, vi har været, når vi kommer hjem. Morgenmaden virkede lidt spartansk i forhold til de tidligere steder, vi har været. Der var ingen valgmuligheder, og i lidt langsom rækkefølge fik vi serveret frugt, brød, ost og "skinke", juice og til sidst, da vi næsten troede, at det var slut, serverede de omelet. Men ok, det var fint nok til at starte på. Med megen besvær og assistance fra 2 parkeringsvagter fik vi checket olie på vores lille spanioler bil. Det så ok ud, den bruger ikke olie, så vi skal nok få den flot til Havanna. Vi forlod Bayamo, tankede brændstof ved nummer 2 tank på vej ud af byen. Den første tank måtte vi forlade forges, de havde ikke det korrekte "højoktan" brændstof, vi skal køre på (94 oktan). Vi kørte mod Santiago de

Cuba, vores næste mål på turen. Vi spærrede øjnene op kort efter Contramaestra, vi så nogle høstmaskiner som var i gang med at høste sukkerrør. 3 eller fire maskiner kørte rundt på marken og flere lastvogne kørte ved siden af de store maskiner og modtog det høstede, hvorefter de i pendulfart kørte af sted mod fabrikken. Vi fik taget nogle billeder, og en arbejder vinkede efter os, vi var velkomne til at komme nærmere. Vi droppede det dog, da en lille kanal adskilte os, og vi ikke lige kunne se hvor langt vi skulle gå for at komme tørskoet til marken.

Sukkerrørshøst nær Contramaestre

Vi fulgte i stedet efter en af lastbilerne og de stumper sukkerrør, der naturligt falder af, når en lastbil er fyldt med top på. Vi kom hurtigt frem til fabrikken, kendetegn er høje rygende skorstene. Vi gik lidt rundt om fabrikken, men kunne ikke rigtig se sukkerrør, eller produktionen af sukker. Vi gik tilbage til bilen, og var begyndt at forlade området, vi holdt så stille ud for "personale indgangen", jeg vinkede til vagten, og viste med mine fingre, at jeg gerne ville gå ind på fabrikken. Det så ikke ud til at være noget problem, hvorefter der kom en pæn påklædt mand og bød os ind til rundvisning - på spansk. Eneste forudsætning var, at vi ikke måtte have kameraer med ind. De måtte pænt blive i bilen, eller hos vagten. Vi så en del af fabrikationen, fra rørene bliver læsset af lastvogne eller togvogne, hvorefter de snittes. Så kommer de i en opvarmningsproces, vi smagte på det, det var flydende, sødt lidt som honning. Til slut bliver det slynget i en centrifuge. Vi ventede ved en af centrifugerne, og da den var stoppet, blev den åbnet, og vores "guide" stak hånden ned og gav os nogle dampende varme håndfulde rørsukker. Ude bag fabrikken havde vi set nogle bassiner, hvor vand og restmelasse fra produktionen bliver sprøjtet ud. Vi så bl.a. nogle bønder, som med traktor hentede restvandet, måske bruger de det til dyrefoder. Uden for fabrikken holdt der en lille salgsvogn, hvorfra der blev solgt friturestegte klatkager lidt som pandekager, de hedder Harina de Trigo, og som navnet siger, var de lavet af hvedemel (siger Merete, for hun kan spansk).

Vi fortsatte mod Santiago, gjorde nogle få fotostop på vejen. Vi havde bestemt os til at køre fra inden autopista'en (motorvejen) og køre mod syd ad den gamle vej mod Santiago via El Cobre, en by med en nu lukket kobbermine (produktionen lukket i 2000), men som også byder på Cubas mest hellige pilgrimskirke. GPS'en havde foreslået, at vi skulle køre den meget store omvej ind omkring Santiago for at komme til El Cobre. Straks vi begyndte at køre af de mindre veje stik syd fra Palma Sorrano kom forklaringen på GPS'ens forslag. Den kendte overhovedet ikke det område, vi kørte igennem. Ingen veje på skærmen, kun forslag om at køre hen til vejen og fortsætte. Efter et kvarters kørsel uden for dækning, begyndte der at dukke en vej op på

GPS'en, vi kunne få "fast grund" under fødderne (eller hjulene) igen. Vi ser mange sjove syn på vejene her i Cuba, men forbavset blev vi alligevel pludselig, en knallert med 2 personer foran, og bagsædepassageren sad med 2 store døde pattegrise under armene.

Kirken i El Cobre var rigtig flot, muligvis pyntet op specielt til det kommende pavebesøg, når han gæster Cuba sidst i denne måned.

Virgen de la Caridad del Cobre, det mest hellige sted i Cuba

På vej ind mod Santiago de Cuba gjorde vi holdt ved en terrasse restaurant, den så vældig fin ud, og med god udsigt ind over byen. Vi blev præsenteret for et håndskrevet menukort, vi valgte først kylling, men tjeneren kom hurtigt tilbage til vores bord og forklarede, at det ikke var muligt, de havde ikke mere kylling. Hun skrev "NO" ud for kylling på menukortet. Så nu skal der jo nok skrives et nyt menukort en af dagene. Vi fik i stedet serveret skinke. Vi fandt Casa Granda hotellet i Santiago de Cuba i andet forsøg, en eller andet klump (læs skribenten) havde åbenbart lagt forkert koordinat i GPS'en hjemmefra. Men vi kunne parkere lige nedenfor hotellet. Vi er sikkert ikke de første turister, der parkerer der, for straks vi steg ud af bilen blev vi "overfaldet". "Har I lige en lille kuglepen, og hvad med en bluse, ja – og selvfølgelig nogle penge. Det er svært at bevare glæden og rejselysten i sådan et land, hvor kraftig fattigdom flourer i så stor udstrækning som vi har oplevet. Vi blev installeret på gode værelser, hotelkarlene slæbte vores kufferter op på henholdsvis 2. og 4. etage, de svedte godt nok meget og stønnede, men der er jo heller ingen, der har sagt at de skal bære 2 kufferter ad gangen. Vi spadserede lidt rundt i området ved hotellet, Plaza Cespedes, museum de la Lucha Clandestina (om oprøret i 1956), katedralen, som vi kiggede ind i (den er i øjeblikket under restaurering, og bliver bestemt ikke klar til pavebesøget) og vigtigst den lille kolonialbutik, hvor vi kunne købe noget vand. I musikgaden gik vi ind for at få en lille eftermiddagsdrink. Medens vi sad og hyggede os

med en mojito kunne vi iagttage servitricen, medens hun ved baren stod og plukkede øjenbryn. En handling som nok ville få store konsekvenser for ansættelsesforholdet i Danmark. Der er virkelig varmt nu, og luften er meget fugtig, så vi skal have meget vand. Aftensmaden blev indtaget på en meget fin restaurant, der var stofservietter på bordene, og ingen hunde i restauranten. Katten blev behørigt fodret med det af Kjestens og Flemmings fisk, som ikke var gennemstegt. Dagen blev afsluttet under stor larm (snak og musik fra 6 musikater) i hotellets udendørsrestaurant med en mojito og efterfølgende billedeshow på værelse 421.

Dette brevs rute fra Trinidad, med udflugt til Cienfuegos og til Santiago de Cuba i sydøst (den grønne streg).